Janica Ylikarjula

15.2.2022

E 14/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto talouspolitiikan EU-koordinaation arviosta

Kirjalliset vastaukset edustaja Vallinin esittämiin kysymyksiin:

1. Kommentti elpymisvälineen tukien ajoituksen osuvuudesta ja vaikutuksista

EKP:n ja jäsenmaiden omat elvytystoimet olivat nopeita ja voimakkaita. EK tuki elpymispakettia kertaluonteisena toimena poikkeuksellisessa koronakriisissä. Paketin elvyttävä vaikutus saatiin kuitenkin aikaan viiveellä, ja kyse onkin enemmän **jälleenrakennus- ja investointirahoituksesta.**

IMF arvioi marraskuussa 2020, että elpymisrahaston perustaminen nostaisi EU-maiden BKT:n tasoa vähintään ¾ %, mutta mahdollisesti jopa yli kaksinkertaisesti eli yli 1½ % vuonna 2023. Korkeampi arvio edellyttää varojen suuntaamista korkean teknologian ja tuottavuuden investointeja tukemaan. Ylipäänsä IMF:n arvio rahaston vaikutuksesta EU:n talouksille on varsin myönteinen.

Elpymisrahasto on lähivuosina Suomen taloudelle ylimääräinen kasvusysäys, jonka vaikutus ulottuu 2020-luvun puoliväliin saakka. Sen tarkka suuruus riippuu lopulta siitä, miten rahoja Suomessa käytetään. Euroopan komission ennusteen mukaan vauraiden EU-maiden BKT olisi tänä vuonna vähintään 0,4 % korkeampi ja vuonna 2024 suuruusluokkaa 0,8-1,2 % korkeampi kuin ilman rahastoa.

Vaikutus Suomeen voi olla hieman vauraiden maiden keskiarvoa pienempi ulkomaankaupan rakenteen vuoksi, mutta varovaisena arviona **Suomen BKT:n voi olettaa olevan lähivuosina vähintään noin 0,5 % korkeampi kuin ilman rahastoa** (esim. Vesa Vihriälän arvio komission ennusteen pohjalta).

2. EU:n elpymisvälineen mahdollinen kilpailua vääristävä vaikutus jäsenvaltioiden välillä

Koronakriisin aikana on tehty poikkeuksellisia toimia. **Kilpailua vääristäviä vaikutuksia minimoidaan toimien määräaikaisuudella ja elpymispaketin tapauksessa myös varmistamalla varojenkäyttö asetettujen hyvin tavoitteiden mukaisesti sekä julkisten hankintojen avoimuus ja valtiontukisääntöjen noudattaminen.**

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

EU on suomalaisyrityksille kotimarkkina, n. 2/3 tavaraviennistä on mennyt EU:n sisämarkkinoille. Sen vuoksi EU:n toimintakyky, sen talouden kasvunäkymät ja vientimahdollisuudet ovat hyvin tärkeät.

Elpymispaketin painotukset vihreään siirtymään ja digitalisaation vauhdittamiseen sekä TKI-panostukset ovat erittäin hyviä. Elpymispaketin tavoitteena on myös uudistaa EU:n taloutta ja vahvistaa sen kilpailukykyä pitkällä aikavälillä. Nämä ovat suomalaisen elinkeinoelämän näkökulmasta kannatettavia tavoitteita.

Muiden maiden elpymissuunnitelmat luovat liiketoimintamahdollisuuksia suomalaisyrityksille. Suomalaisyrityksillä on tarjota maailman johtavaa teknologiaosaamista eri jäsenmaiden elpymispaketti-investointeihin mm. älykkäässä energiantuotannossa, kyberturvallisuudessa, teollisessa 5G:ssa, päästöttömässä merilogistiikassa ja terveysteknologiassa.

Ylläesitettyjen EU:n elpymispaketin tavoitteiden varmistamiseksi varojenkäytön valvonta on ensiarvoisen tärkeää. Samalla on huolehdittava siitä, että julkiset hankinnat ovat mahdollisimman avoimia muiden EU-maiden yrityksille ja muille toimijoille ja valtiontukisääntöjä sovelletaan kaikkialla samalla tavalla.

EU:n elpymispaketin lisäksi koronakriisin aikana myös **EU:n valtiontukisääntöjä on löysätty.** Tämä on johtanut siihen, että EU-maat ovat kompensoineet mm. liiketoiminnan rajoituksista kärsineiden yritysten kustannuksia hyvin eri tavalla. Vaikka komissio on arvioinut, että pelko tasaveroisten toimintaolosuhteiden isosta järkkymisestä on turhaa, valtiontukisääntöjen poikkeuksista on luovuttava heti, kun se on talouden ja terveystilanteen huomioiden mahdollista.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Janica Ylikarjula
Johtava asiantuntija